Les 30 – Antwoorden

Opdracht 1: Geef de vervoeging van het onregelmatige werkwoord Komen of Binnengaan, בּוֹא

Persoon	*Tegenwoordige tijd*		*Verleden tijd*		*Toekomende tijd*		*Persoon*
Ik (m)	בָּא	bá	בָּאתִי	bátti	אָבוֹא	ávo	אֲנִי
Ik (v)	בָּאָה	bá'áh *	בָּאתִי	bátti	אָבוֹא	ávo	אֲנִי
Jij (m)	בָּא	bá	בָּאתָ	bátá	תָּבוֹא	távo	אַתָּה
Jij (v)	בָּאָה	bá'áh *	בָּאת	bát	תָּבוֹאִי	távo'i	אַתְּ
Hij	בָּא	bá	בָּא	bá	יָבוֹא	yávo	הוּא
Zij	בָּאָה	bá'áh *	בָּאָה	bá'áh *	תָּבוֹא	távo	הִיא
Wij (m)	בָּאִים	bá'im	בָּאנוּ	bánoe	נָבוֹא	návo	אֲנַחְנוּ
Wij (v)	בָּאוֹת	bá'ot	בָּאנוּ	bánoe	נָבוֹא	návo	אֲנַחְנוּ
Jullie (m)	בָּאִים	bá'im	בָּאתֶם	bátèm	תָּבוֹאוּ	távo'oe	אַתֶּם
Jullie (v)	בָּאוֹת	bá'ot	בָּאתֶן	bátèn	תָּבוֹאוּ	távo'oe	אַתֶּן
Zij (m)	בָּאִים	bá'im	בָּאוּ	bá'oe	יָבוֹאוּ	yávo'oe	הֵם
Zij (v)	בָּאוֹת	bá'ot	בָּאוּ	bá'oe	יָבוֹאוּ	yávo'oe	הֵן

Gebiedende wijs: בּוֹא bo (m), בּוֹאִי bo'i (v), בּוֹאוּ bo'oe (mv). Infinitief: לָבוֹא lávo
* Let op het verschil in nadruk bij bá'áh.

Opdracht 2: Vertaal en geef de uitspraak.

Ik ben hier, in het restaurant	אֲנִי פֹּה, בַּמִּסְעָדָה	ani poh, bammisádáh
Hij schrijft in dat boek	הוּא כּוֹתֵב בְּסֵפֶר הַזֶּה	hoe kotev besseféer hazèh
Zij komt hierheen	הִיא בָּאָה הֵנָה	hi bá'áh henáh
Mirjam (is) daar sinds gisteren	מִרְיָם שָׁם מֵאָז אֶתְמוֹל	miryám sjám me'az èmol
Ik at toen een appel	אֲנִי אָכַלְתִּי אָז תַּפּוּחַ	ani áchalti áz tapoe'ach
Dan kom ik morgen	אַחַר כֵּן אֲנִי אָבוֹא מָחָר	achar ken ani ávo máchár
Daarom ben ik thuis	עַל־כֵּן אֲנִי בַּבַּיִת	al-ken ani babayit

Opdracht 3: Bijbelteksten

בָּרוּךְ הַבָּא, בְּשֵׁם יְהוָה Bároech habá besjem [YHWH] Adonai, Gezegend hij-die-komt in-de-naam van de Heer. Psalm 118:26a. Zie de uitleg van dr. Piet van Midden in Efemeride 22.
Zie voor de Godsnaam יְיְהוָה les 27 Extra.
Baroech is een vorm van werkwoord berach, zegenen, dat in een latere les aan bod komt.

אֵי-מִזֶּה בָּאת e-mizèh bát? Waar kwam u vandaan? Gen 16:8 gedeelte

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל-הָאֱלֹהִים, הִנֵּה אָנֹכִי בָּא אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל Zie Efemeirde 150 (Exodus 3:12-14)
wayomèr mosjèh èl-há'èlohim, hine ánochi bá èl-bene yisrá'el Exodus 3:13
En-spreekt Mozes tot-de-Heer, zie ik (*benadrukt*) kom tot-[de]-kinderen [van] Israël

Nog meer soorten werkwoorden

In de afgelopen vijf lessen over werkwoorden hebben we geleerd, de vervoeging van een eenvoudig werkwoord op te bouwen met de drie radicalen of wortels van een werkwoord als bouwstenen, en met klinkers en voor- en achtervoegsels als cement.

In de komende reeks lessen over werkwoorden zullen we ontdekken, dat je met andere klinkers en voorvoegsels als 'cement', aan werkwoorden een andere betekenis kunt geven.
In het Nederlands gebruiken we daar hulpwerkwoorden voor, het Hebreeuws maakt daar geen gebruik van.

Dit is de indeling in zeven vervoegingswijzen:

1.	Ik eet	Actieve vorm, die kennen we dus al
2.	Ik word gegeten	Lijdende of passieve vorm
3.	Ik vreet	Intensieve vorm
4.	Ik word opgevreten	Intensieve lijdende of passieve vorm
5.	Ik voed de baby	Oorzakelijke vorm
6.	De baby wordt gevoed	Oorzakelijk lijdende of passieve vorm
7.	Wij eten elkaar op	Wederkerige of reflexieve vorm

Deze zeven vormen heten in het Hebreeuws בִּנְיָנִים binyánim, gebouwen of vervoegingen.
Ze worden aangeduid met vormen van het oude 'demonstratiewerkwoord' פָּעַל {pa'al}, Werken.

1.	Actieve vorm	פָּעַל	[pa'al] of קַל [qal] ('kaal')	
2.	Lijdende of passieve vorm	נִפְעַל	[nif'al]	Les 31
3.	Intensieve vorm	פִּעֵל, פִּיעֵל	[pi'el]	Les 35
4.	Intensieve lijdende of passieve vorm	פּוּעַל	[poe'al]	Les 39
5.	Oorzakelijke vorm	הִפְעִיל	[hif'il]	Les 43
6.	Oorzakelijk lijdende of passieve vorm	הוּפְעַל	[hoef'al]	Les 47
7.	Wederkerige of reflexieve vorm	הִתְפַּעֵל	[hitpa'el]	Les 51

Les 31 – Werkwoorden 6 – Passieve vorm [nif'al]

De binyan נִפְעַל [nif'al] is de *passieve* of *lijdende* danwel *wederkerige vorm* van een werkwoord, de tegenhanger van de *actieve vorm* [pa'al]. Vergelijk het met de Nederlandse werkwoorden leggen en zetten (actief), liggen en zitten (passief).
Hij is altijd *onovergankelijk* (intransitief), d.w.z. hij heeft nooit betrekking op iets anders, hij kan geen lijdend voorwerp hebben. Lang niet alle werkwoorden hebben deze binyan.

De kenmerkende klanken in de tegenwoordige tijd en de verleden tijd zijn NI-A, voor een keelletter (ע א ה ח) NÈ-A. Bij werkwoorden waarvan de pa'al-vorm met een yod begint, verandert deze in een waw en zijn de kenmerkende klanken 0-A. In de toekomende tijd en de infinitief verdubbelt deze tot een W-klank.
Een eventuele dagesj (punt) in de eerste stamletter vervalt in de tegenwoordige en de verleden tijd.
Het 'demonstratiewerkwoord' קָטַל {qatal} ziet er dan zo uit: נִקְטַל {niqtal}, en heeft de betekenis 'gedood worden'.

	Tegenwoordige tijd Deze wordt vervoegd zoals een zelfstandig naamwoord en heeft dus vier vormen.		**Verleden tijd** Deze kun je afgeleid denken van de verleden tijd van de actieve vorm [pa'al], door er נִ (ni) voor te plaatsen en de klank aan te passen.		**Toekomende tijd** Deze heeft dezelfde letters als de toekomende tijd van de actieve vorm [pa'al], maar met andere klinkers. De eerste letter van de stam krijgt altijd een dagesj en een lange A. Soms is de eerste klinker een E (ֱ)		
Ik (m)	נִקְטָל	niqtál	נִקְטַלְתִּי	niqtalti	אֶקָּטֵל	èqqátel	אֲנִי
Ik (v)	נִקְטָלָת	niqtèlèt	נִקְטַלְתִּי	niqtalti	אֶקָּטֵל	èqqátel	אֲנִי
Jij (m)	נִקְטָל	niqtál	נִקְטַלְתָּ	niqtaltá	תְּקָּטֵל	tiqqátel	אַתָּה
Jij (v)	נִקְטָלָת	niqtèlèt	נִקְטַלְתְּ	niqtalt	תְּקָּטְלִי	tiqqátli	אַתְּ
Hij	נִקְטָל	niqtál	נִקְטַל	niqtal	יְקָּטֵל	yiqqátel	הוּא
Zij	נִקְטָלָת	niqtèlèt	נִקְטְלָה	niqt^{e}láh	תְּקָּטֵל	tiqqátel	הִיא
Wij (m)	נִקְטָלִים	niqtalim	נִקְטַלְנוּ	niqtalnoe	נְקָּטֵל	niqqátel	אֲנַחְנוּ
Wij (v)	נִקְטָלוֹת	niqtalot	נִקְטַלְנוּ	niqtalnoe	נְקָּטֵל	niqqátel	אֲנַחְנוּ
Jullie (m)	נִקְטָלִים	niqtalim	נִקְטַלְתֶּם	niqtaltèm	תְּקָּטְלוּ	tiqqátloe	אַתֶּם
Jullie (v)	נִקְטָלוֹת	niqtalot	נִקְטַלְתֶּן	niqtaltèn	תְּקָּטַלְנָה *	tiqqátalnáh	אַתֶּן
Zij (m)	נִקְטָלִים	niqtalim	נִקְטְלוּ	niqt^{e}loe	יְקָּטְלוּ	yiqqátloe	הֵם
Zij (v)	נִקְטָלוֹת	niqtalot	נִקְטְלוּ	niqt^{e}loe	תְּקָּטַלְנָה *	tiqqátalnáh	הֵן

Geb. wijs: m:הִקָּטֵל hiqqátel, v: הִקָּטְלִי hiqqátli, mv: הִקָּטְלוּ hiqqátloe. Infinitief: l^{e}hiqqátel לְהִקָּטֵל

* *Deze vrouwelijke vormen zijn in onbruik geraakt, men gebruikt nu de mannelijke vormen*

Een paar voorbeelden van actieve en passieve vormen:

שָׁבַר	sjávar	(Iets) breken	נִשְׁבַּר	nisjbar	(Zelf) breken, gebroken worden
פָּתַח	patach	(Iets) openen, *transitief*	נִפְתַּח	niftach	(Zich) openen, *intransitief*
גָּמַר	gámar	(Iets) eindigen, *transitief*	נִגְמַר	nigmar	Beëindigd worden
זָכַר	záchar	Zich iets herinneren, onthouden, gedenken	נִזְכַּר	nizkar	Iets te binnen schieten, zich plotseling herinneren
יָלַד	yálad	Baren	נוֹלַד	nolad	Geboren worden

Woordenschat

בִּנְיָן, בִּנְיַן	binyán (m)	Gebouw, vervoeging בִּנְיָנִים binyánim
פָּעַל	pa'al [pa'al]	Doen, werken, maken, handelen
מָכַר	máchar [pa'al]	Verkopen
נִמְכַּר	nim'kar [nif'al]	Verkocht zijn

Opdracht 1: Geef de vervoeging van het werkwoord נִמְכַּר nim'kar [nif'al] Verkocht zijn. Controleer jezelf op de website conjugator.reverso.net/conjugation-hebrew.html.

Persoon	*Tegenwoordige tijd*		*Verleden tijd*		*Toekomende tijd*		*Persoon*
Ik (m)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	אֲנִי
Ik (v)	נִמְכֶּרֶת	nimkèrèt	.....	.....	.....	.....	אֲנִי
Jij (m)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	אַתָּה
Jij (v)	.....	.....	.....	.....	תִּמָּכְרִי	timách'ri	אַתְּ
Hij	.....	.....	.....	.....	.....	.....	הוּא
Zij	.....	.....	.....	.....	.....	.....	הִיא
Wij (m)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	אֲנַחְנוּ
Wij (v)	.....	.....	נִמְכַּרְנוּ	nimkarnoe	.....	.....	אֲנַחְנוּ
Jullie (m)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	אַתֶּם
Jullie (v)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	אַתֶּן
Zij (m)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	הֵם
Zij (v)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	הֵן

Geb. wijs: m: ....., v: ....., mv: ....., infinitief: לְהִמָּכֵר l[e]himmácher

Opdracht 2: Probeer er eens uit te komen wat hier staat. Geef de uitspraak en de vertaling.

קָרָא	Lezen, roepen	אֲנִי אֶקְרָא	.....
שָׁבַר	Breken	אֲנַחְנוּ נִשְׁבַּרְנוּ	.....
בָּרָא	Scheppen	אַתָּה נִבְרָא	.....
עָצַר	Stoppen	הִיא נֶעֱצֶרֶת	.....
פָּתַח	Openen	הוּא נִפְתָּח	.....
מָכַר	Verkopen	אַתֶּם נִמְכַּרְתֶּם	.....
בָּנָה	Bouwen	הוּא יִבָּנֶה	.....
שָׁמַע	Horen	אַתְּ נִשְׁמַעַת	.....

Bronnen: *Leerboek der Hebreeuwsche taal, rabbijn S.Ph. De Vries; en.wikipedia.org, Hulpboek der grammatica, J.P. Lettinga; Hebrew Verb Tables, Tarmon & Uval; http://nl.freepik.com (tekening);*
Zie ook: *Internetles van dr. Piet van Midden, https://webapp.fkt.uvt.nl/bho/plugin_wiki/page/hebreeuws, video Het sterke werkwoord 01.*